Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Dobozi István

Cím: Régi, boldog, dus karácsonyok

Forrás: Szózat

Bp. (Hely) 1920 XII/25 (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy: 398.332.41

Hely

Idő: "1920"

Személy

Helyszám

Régi, boldog, dus karácsonyok

Szomorkás, inséges, fekete karácsony estéjén gondolatunk pillanatra visszaröppen a multba. Lelkünkben végigcsilingelnek a friss havon tovasikló apró szánok és mintha még most is a befagyott tavon csuszkáló virgonc gyerekek örömkacagása visszhangoznék képzeletünkben.

Ne messzebb, csak 1910 karácsonyáig forduljunk vissza. Följegyezték az akkori napikrónikások, hogy karácsony első napján a csonttáfagyott Duna sima tükrén egy merész diák átsétált Pestről Budára és a hidon járók nagy rémülete közben simán, baj nélkül szállt partra. Különben egészen kedélyesen köszöntett be a karácsony, miután előző napon *Sándor* Pál és *Huszár* Károly az országgyülésben összekülönbözött egymással a szőnyegen lévő bortörvény miatt. Ugyancsak e napra följegyezték, hogy a kereskedelemügyi miniszter a postaszolgálat gyorsabb lebonyolítására Máramarosban *autókat* állíttatott be. A Magyar Szakácsok Köre az ünnep első napján a Vigadóban a modern hideg vacsorákból kiállítást rendezett. *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszter felesége volt a hideg vacsorák fővédnöke. A főváros lóhusvendéglőket akart föláilitani, de a terv megbukott, mert a bizottsági tagok *sokaltak* egy levesért nyolc fillért, egy gulyásért tizenhat fillért és egy lórostélyosért huszonnyolc fillért. Az *Erzsébet*-emlékmü legelső pályadiját *Bálint* és *Jámbor* müépitészek nyerték meg. Az összeg szinte horribilis volt: *hatezer* korona. A kolozsvári egyetemen *Vilmos* császárt diszdoktorrá választották. A lapok széles alapon tárgyalták, hogy *Szabó* Dezső székelyudvarhelyi tanárt fölfüggesztette a kultuszminiszter, mert azzal izgatott, hogy *„éhes gyomorral nem lehet a Himnuszt énekelni."* Egyik ujság száznegyvennyolcoldalas karácsonyi számában kimutatás jelenik meg a *husárakról.* Az egész országban *Baján* a legolcsóbb a hus: az elsőrendü marhahus egy korona negyven, a sertéshus egy korona harminchat fillér. *Arad* a legdrágább város, mert itt egy korona hatvannyolc fillért kérnek egy kiló marhahusért. Követet küldtünk Marokkóba. A magyar kereskedők német cukrot hozattak és ezzel akarják letörni a magyar cukorkartellt. Kimutatás a gabonaárakról: *Aradon* a buza métermázsája husz korona husz fillér, ellenben *Nagybecskereken* csak tizenkilenc korona. Egész sereg tanárt és tanítót buzgó szolgálatáért megjutalmazott a főváros és a jutalomdij *száz* korona körül variált.

A karácsonyi hirdetésekből megtudjuk, hogy egy negyedkiló angol Westminster-tea három korona és egy kiló szaloncukor két korona husz fillér. Egy teljes konyhafölszerelést állvánnyal és huszonöt darab edénnyel huszonnégy forintért kinálnak. Egész oldalas divatsportképek kinálgatják magukat a téli örömökre áhitozó publikumnak. Megjelennek az ünnepi lepedőkön a szokványos karácsonyi cikkirók. *Jászai* Mari tárcát ir, *Pekár* Gyula kétoldalas illusztrált cikket. *Hegedüs* Lóránt megirja a harmadik karácsony mérlegét és oda lyukad ki, hogy *az 1907-es kiegyezés csapnivalóan rossz.* Másnap megirják a lapok, hogy nagyon szép és zajos karácsony volt. A budapesti pályaudvarok, mint a zsibongó méhkas, ontották a sok különvonatot és a rengeteg utast.

Rá egy esztendőre, 1911 karácsonyán vezércikket irnak a lapok arról, hogy beteg a 82 éves király. Majd azután megtudjuk, hogy herceg *Windischgraetz* Lajos az ünnepekre Sátoraljaujhelyre utazott és az I. osztályon kilopták a zsebéből sárga bőrtárcáját tizenkétezer koronával. Tüvé tették az egész vonatot, de a tettest nem találták. Budapesten nagy széncsalásnak jöttek a nyomára, továbbá a raboknak karácsonyfaünnepet rendeztek a gyüjtőfogházban. Pécsen társadalmi bojkottot rendeztek az amerikai cipő ellen. Hegedüs Lóránt ismét szines karácsonyi cikket ir, ezuttal a *negyedik* karácsonyi mérlegről és megállapitja, hogy *a magyar közgazdasági politikától nem lehet fölmelegedni.* (Mintha csak ma irná.) Szenzációs nagy cikk jelenik meg a hunyadmegyei pópák kulturellenes törekvéseiről.

De mindezeknél sokkal beszédesebbek a karácsonyi hirdetések. Remek bársonybluz tizenegy korona, szövetbluz öt korona nyolcvan fillér. Vaságy három matraccal tizenkét korona. Szén, szén! — orditják a kolumnás hirdetések. Mezőturon kinálnak egy eladó gőzmalmot huszonötezer koronáért. És igy tovább. Az ember szinte beleszédül és a szeme káprázik, ha sokáig forgatja az elmult karácsonyok eme csodásan változatos, tarka filmjét. És még a befejezéshez tartozik annak följegyzése, hogy akkor hármasünnep volt a karácsony. Első napján a kis Jézuska nagy hófehér szőnyeget küldött krisztkindlibe az ünneplő pestieknek, akik térdig gázoltak a hóban, mert a hótisztogatók, többnyire vidékről ideszakadt emberek, az ünnep tiszteségére mind hazautaztak a falujokba.

Dobozi István